

HOEGAARDEN

PERIODIEKE UITGAVE

HEEMKUNDIGE KRING

REDAKTIE:

MAURICE DODION

TIENSESTEENWEG, 19, ZITTAART-LUMMEN

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

PIERRE ROTTY

STOOPKENSSTRAAT, 83, HOEGAARDEN

1e JAARGANG - NUMMER 1

JUNI-JULI 1965

Het is nooit te laat om geschiedenis te schrijven van zijn dorp, maar wel steeds hoog tijd !

Dit eerste nummer van het tweemaandelijks tijdschrift van Uw "Heemkundige Kring", Hoegaardiërs, wil een nijpende leemte vullen. Tot vandaag heeft niemand ernstig de oude glorie van ons geboortedorp beschermd, behalve een paar enkelingen, die moesten roeien met een zinkend bootje.

Wij willen met dit tijdschrift Uw belangstelling en interesse opwekken voor het verleden van Uw dorp, waar U zich ook bevindt op dit ogenblik ! Door dat voorbije te herleven zullen wij ook samen hechtere banden smeden om ons museum te laten uitgroeien tot een stukje geschiedenis en folklore van onze voorouders en onszelf.

Evengoed als gelijk wie, kent U de financiële inspanningen die nodig zijn om dit werk tot een goed einde te brengen.

Het lidmaatschap van de kring geeft U recht op onze uitgaven en laat ons toe Uw bijdrage voor het museum met zorg te omringen en in zijn oorspronkelijk kader te plaatsen.

De Redaktie.

"TE HOEGAARDEN DRONKEN ALLEEN DE DIEREN WATER"

Korte samenvatting van de biergeschiedenis te Hoegaarden

Een deskundige beschreef het bier van de Hoegaardiers als volgt : "Het Hoegaards bier heeft een bewonderenswaardige kroon en loopt als geen enkel ander, zoet en zacht naar binnen. Het is één der meest verfrissende dranken, licht troebel met weinig kleur, maar uiterst rijk aan fijne schuim. Men kan er overvloedig van drinken zonder ongesteld te zijn, zodat het een uitverkoren drank is bij zomerwarmte".

Van in de 16e eeuw stond het witte bier van onze gemeente reeds hoog in het aanzien en versierde menige rijkemanstafel. Bekend tot ver over de grenzen van de oude "Vrijheid" heeft het menige vreemdeling aangelokt en drie eeuwen lang de bloei en welvaart van het dorp verzekerd. Nergens was het bier zo goed, nergens werd er meer gedronken en nergens was het volk zo vrolijk als in de Getegouw, waar de Schoonbeek loopt en iedereen bijna zelf brouwer was. In de oude oorkonden wordt het Hoegaards bier beschreven als het beste middel om kommer en zorgen te verdrijven, kracht en levenslust op te wekken. Reeds van in 1559 had dit bier naam verworven en werd door Goro-pius Becanus in het latijn als volgt bezongen : "Niets is meer geschikt dan het heerlijk bier van Hoegaarden, om de sombere nevels uit het hoofd te jagen, tot vrolijkheid op te wekken, dichterlijkheid, zang en liefde in te blazen en tevens om de beste wijn te vervangen". De oudst bekende uitvoer van Hoegaards bier dateert van in 1550 (SGL/Hoeg. reg. 4288). Ook wisten de Hoegaardiers als oude trouwe onderdanen van Luik, naar ook door hun voordelige ligging in Brabant, steeds op behendige wijze aan de greep der belastingen te ontglippen en verstonden zij ook de kunst om door het bier de legeroversten gunstig te stemmen, waardoor zij hun gemeente van vele rampen bespaarden. Reeds spoedig ontstond een brouwersgilde waarvan de Prinsbisschop van Luik, Ferdinand van Beieren, in 1615 de beschermheer was en een verordening uitvaardigde om de Hoegaardse brouwers te beschermen

en de goede kwaliteit van het bier te handhaven. Dit was nodig geweest omdat talrijke vreemdelingen zich aangetrokken voelden zich als brouwer te Hoegaarden te vestigen omwille van de uitzonderlijke bloei.

Vanaf de 18e eeuw hebben wij vastere gegevens nopens de biernijverheid te Hoegaarden en zien wij dat een 25 tal brouwerijen zich hadden ontwikkeld. Zij bevonden zich in het dorp zelf, te Houtem, Bost, Nerm of Aalst en waren het eigendom van Hoegaardiers of werden door kloostergemeenschappen uitgebaat. De Meester-Brouwers uit die tijd waren de toonaangevende mannen, die als de meest voor-
aanstaanden uit hun streek in de Regentie zetelden en er het leven en de politiek bepaalden. Door onderlinge uithuwelijking van hun kinderen zorgden zij ervoor dat alle eigendommen in eigen familie bleven, waardoor zij zich aanzienlijk wisten te verrijken en grote grondbezitters worden.

De brouwers BORMANS (Jan BORMANS in 1612 vermeld als brouwer te Nerm en burgemeester te Hoegaarden in 1624) hielden drie generaties stand en G. SPAENS (burgemeester te Tienen en brouwerijbezitter te Hoegaarden in 1657) behoren tot de eersten en de oudsten. Bij de aanvang van de 18e eeuw waren deze brouwerijen echter verdwenen en hadden plaats geruimd voor de "Groten" uit de streek. Vermoedelijk waar zich de huidige brouwerij Lories bevindt was "t Groet Paenhuys", voor het eerst vermeld in 1709. De eigenaar was Meester-Brouwer B. VANDERMOLEN en in 1753 werd de brouwerij overgenomen door de gebr. LORIERS. "t Paenhuys op de Beek" (huidige Stoopkensstraat) schijnt eveneens rond 1709 begonnen te zijn en werd door een andere B. VANDERMOLEN uitgebaat, kozijn van de vorige brouwer. In 1748 liet hij op de hoek van de huidige Tomme- en Pastorijstraat de hoeve "Refugie der 11.000 maeghden" bouwen. De "brouwerij - Bietens" lag in het dorp en hoorde toe aan J. BIETENS. De "brouwerij Geet" was gelegen te Houtem. Te Nerm brouwde vermoedelijk M. NIJS (° 1642), griffier van Zétrud-Lumay en notaris te Hoegaarden. "t Paenhuys van 't Cloester" te Klein Overlaar werd uitgebaat door de Paters Begaerden en bestond reeds van vroeg in de 17e eeuw.

Reeds van vóór 1700 stond de brouwerij Flenalia in het dorp bekend. Op 't Spanuit te Bost lag de brouwerij 't Boerenhol (van vóór 1700) op naam van Theodoor van Roy. De brouwerij van de Grote Molen was gelegen aan de Getebrug en behoorde samen met de graanmolen sedert 1342 toe aan de Abdijs van Park (Heverlee). Ofschoon voor het eerst als brouwerij vermeld in 1709, schijnt deze brouwerij nochtans veel ouder te zijn. De brouwerij van H. VANDENBROUCK (° 1646) was in het dorp gelegen, terwijl J. REGA reeds van in de 17e eeuw een brouwerij uitbaatte. De brouwerij van S. SWEERTS trad vermoedelijk in werking tussen 1700 en 1709. Waarschijnlijk lagen ook in het dorp de brouwerij CHALTIN en de brouwerij pastoor VAN HALEN.

Te Houtem bevond zich nog de brouwerij DUMONT en te Aalst het Paenhuys LABOURS. Verder bevonden zich nog in het dorp de brouwerijen GENTIL, DEKINDER, PEETERS, VANDERSTRAETEN en SCHEPERS. In 1724 verscheen het "Paenhuys De Engel", de brouwerij VAN DEN BEMPT en de brouwerij van C. VAN NERUM.

De periode 1700 en 1725 mogen we als "de periode van opbloeiing" bestempelen waarin de brouwerijen zich ontwikkelden en de brouwers hun politieke macht verstevigden en de goude jaren tegemoet te gaan. Elke boer van Hoegaarden was praktisch bierbrouwer; niet allen echter in dezelfde mate, want hun voortbrengst schonmelde tussen 1 en 24 brouwsels per half jaar. De brouwerijen waren open voor wie naar brouwen wilde. De jaarlijkse produktie (1700/1725) bedroeg gemiddeld 800 brouwsels voor een gemeente van amper 1.000 inwoners. De brouwregisters leren ons dat de brouwers werden getakseerd volgens het jaarlijks vooraf te bepalen inhoudsvermogen van hun brouwketel, door de accijnzen vastgesteld en waardoor wij de belangrijkheid der brouwerijen leren kennen. Zo kunnen wij bv. berekenen dat de inhoud van de brouwketel van SWEERTS in 1724, 33 hl bedroeg.

De topperiode uit de Hoegaardse brouwersgeschiedenis ligt tussen 1726 en 1740. In die periode kwamen er verschillende nieuwe brouwerijen bij: DOTREMCNT, LOOSEN, H. NIJS, H. VAN AUTGAERDEN en VAN SIMPHOVEN, terwijl een ganse reeks haar werking reeds

vroeger gestaakt had. In het jaar 1737 werde echte rekordcijfers bereikt met 1600 brouwsels.

Ondanks de tolniseries tussen 1741 en 1750 en de slechte graanoogst van 1740 kwamen er nog de brouwerijen bij van B. PRINSMEL, J. VAN EX, A. COLLARD en J. CIPERS. Buiten de miseries voor het al of niet betalen van tolrechten aan de Raad van Brabant kenden te Hoegaarden tussen 1741 en 1750 ook nog een grote brouwersvete die aanleiding gaf tot dorpswisten.

Bij het einde van de eerste helft van de 18e eeuw waren er 37 brouwerijen, een rekordcijfer dat nooit zou overtroffen worden. De nieuw bijgekomenen waren de brouwerijen SWEERTS (Bost), TAVERNIERS en L. DOTREMONT.

Het begin van de tweede helft van de 18e eeuw deed enige brouwers verdwijnen, maar het getal bleef 37 door de nieuwen: STOCKMANS, H. COENEGRAS en DUMONT "op de beek". In 1754 maakte men te Hoegaarden 4.742.000 liter heerlijk vocht, niettegenstaande de Leuvense konkurrentie van de "Peterman" en de "Diesterse bruine".

Aan het einde van de konkurrentieperiode (1775) waren er te Hoegaarden 25-30 brouwers en een 100-tal huurbrouwers overgebleven die met een produktie van 1504 brouwsels per jaar het prestige van de Hoegaardse brouwers ongeschonden hield.

Bij de aankomst der Fransen en de bezetting van ons land door de Republikeinse troepen, trad er echter vanaf 1795 een schrikbewind in, dat verschillende brouwerijen hun deuren deed sluiten, wijl anderen hun rendement verlaagden wegens de hoge belastingen.

In 1873 waren er nog slechts 15 brouwerijen, want onder de druk van de grote steden (Leuven, Brussel....) kon Hoegaarden zich in de 19e eeuw niet op peil houden. In dezelfde eeuw kende men in Hoegaarden de eigenaardige gewoonte de verbruiker te betalen om te drinken, want bij elke pot "Hoegaards bier" die 7 centiemen kostte, kreeg de verbruiker 2 centiemen weer. (Deze werden rond 1880 vervangen door de "muntcaranels" van Caesar PUTZEYS.)

Het verval van de grote brouwers op het einde van de 19e eeuw, maakte voor G. LORIER de baan open. Sinds 1930 vervaardigde hij nieuwe bieren en behaalde internationale onderscheidingen.

In 1962 werd deze laatste brouwerij opgeslorpt door ARTOIS uit Leuven, ofschoon het "Das-bier" verder te Hoegaarden wordt gebrouwd, gezien Leuven er wegens zijn water niet in slaagde. Hoegaarden heeft talrijke bronnen die een water verschaffen dat voedzaam is, de eetlust prikkelt en de spijsvertering bevordert - Solfer en kooldioxyde (CO_2) met radio-actieve bestanddelen maakt het van belang voor de gezondheid.

Dit is een korte samenvatting over de biergeschiedenis van Hoegaarden zonder te spreken over de stokerijen en de bloeiende herbergen, tavernen en cabaretten uit vaders tijd waar onze voorvaderen menigmaal hun pot gingen ledigen om de laatste Corpsnieuwttjes te bespreken.

Dit artikel is de samenvatting van de studie van de Heer H. Van Nerum, verschenen in de jaargangen van "Familieschoon" (nov. 1963 - maart 1965).

Hoegaardiers,

Dit is wel de meest mooie benaming, die ik u vandaag kan geven.

Hoegaardiers, leest aandachtig deze mededelingen en voelt met ons mee.

Hoegaardiers, gij hebt een museum in de echte zin van het woord.

Dat woord "museum" doet u beslist denken aan een massa spinnewebben, een hoop antiek, een stapel muf-riekende "papieren" en aan een dood iets.

Niets daarvan in uw museum "'t Nieuwhuys". Daar waart een goede geest rond.

Inderdaad, uw museum staat onder de bescherming en het beheer van de Heemkundige Kring, diepas gesticht werd en bij bijgestaan door de oude familieband "De Gulden Lelie".

Wat is nu die "Heemkundige Kring" ?

Wel, de Heemkundige Kring is een kring die aan heemkunde doet. Ziezo, nu weet ge nog niets !

Of toch : die Kring is een groep mensen van Hoegaarden.

Het woord HEEMKUNDE daar zit iets in als heem of heim, dat we terugvinden in het gekende woord heimwee. Dat kent ge.

Gij voelt heimwee als ge ver weg zijt, het trekt u terug naar uw dorp, terug naar Hoegaarden. Wij zullen u iets leren van Hoegaarden. Dat is dan Heemkunde.

De Heemkundige Kring, dat is dus een groep mensen, die u iets trachten te leren van Hoegaarden, iets van bij ons.

Wij werden hier geboren of hebben hier definitief wortel geschoten. Gij hebt hier uw kinderleven geravot. Gij hebt hier uw gezin gesticht. Wij zien hier onze kinderen opgroeien. Ouderen van dagen leven hier rustig hun ongestoord geluk.

Wij allen hebben te Hoegaarden dagen van voor- en van tegen-spoed gekend.

Wij strijden hier de mooie strijd van het leven. Ieder van ons drukt zijn stempel op de gemeente. Onze kinderen zullen het ook doen.

Onze ouders, onze voorouders hebben het ook gedaan. Ieder op zijn manier en naar eigen kunnen en vermogen. Met de middelen, die zij hadden en volgens de omstandigheden, die toen gangbaar waren. Dit verleden ligt dicht bij ons of ver in het afgesloten verleden. Toch merken wij nu nog die levensstempel uit die vervlogen eeuwen.

HEEMKUNDE, dat is zo iets van bij ons.

De Heenkundige Kring zal u beter op de hoogte stellen en houden van zo wat alles wat hier vroeger gebeurde en nu nog gebeurt. Het doet wel goed en eens om te kijken naar de voorbij tijden. Want wij leven eigenlijk veel te snel. Moest "Vadertje Tijd" al onze wensen inwilligen, wij waren al lang voorbij en vergeten. Inderdaad, als wiegekindje verlangen wij om te kunnen kruipen en lopen. Daarna wil die kleine hunkel ook naar school. Maar daarna wensen wij vurig : "was die schooltijd toch maar voorbij!" Konden wij maar werken gaan ! Was ik toch maar al soldaat ! Maar de eerste dag begint de sukkelaar reeds zijn dagen te tellen. Intussen kijkt hij scheel naar andermans kinderen. Kon hij toch maar een gezin stichten. En waren de kinderen toch maar al groot. Waren de afbetalingen op die auto toch maar gedaan. En was het toch maar al zondag, of was het toch maar al kermis of vakantie enz. enz.

Inderdaad, wij willen op één dag ons ganse leven leven. Gelukkig voor ons, dat de TIJD zich daarvan niets aantrekt.

Laat ons even rustig rond ons kijken. Werpt een kritisch oog op onze levensgewoonten en tracht die van onze voorouders te doorgronden. Ga dan even vergelijken.

Beslist komt ge dan tot het besluit dat wij het toch nog zo slecht niet hebben.

Ik richt mij nu meer tot de jongeren, die de gaven en de won-

deren van de huidige tijd aannemen, precies alsof het zo moet. Wij vinden het gewoon als wij onze radio aanzetten, onze T.V. opzetten, onze bandopnemer inschakelen. Wij lopen even bij de dokter binnen en laten ons rustig de blindedarm wegnemen. Een zieke tand verdwijnt pijnloos. Ieder van ons bewoont een nons-waardige woning. Wij vinden niets opmerkenswaardig aan die waterkraan of aan ons elektrisch licht of aan die auto of ... enz... eindeloos lang.

Beseffen wij nog dat wij werkelijk vrij zijn ?

Moesten wij dat alles eens rustig kunnen overdenken en vergelijken met het leven van onze voorouders, wij zouden neer tevreden zijn. Wij zouden neer gelukkig wezen met ons lot.

Wij zouden weten dat het leven, onder welke ster wij het ook moeten doorbrengen, steeds waard is om geleefd te worden.

Een gevoel van dankbaarheid zou ons deel moeten zijn tegenover onze voorouders. Eeuwen hebben zij hun levensstrijd gestreden. Zij ook wilden hun lot verbeteren en ook dat van hun kinderen. Hun leven was harder, nedogenlozer.

Daar leg ik nu de kern van de zaak bloot. De Heenkundige Kring wil u die lange weg terug tonen. Die lange weg, die onze voorouders geleefd hebben en die geschreven staat in oude documenten, maar die ook geschreven staat in voorwerpen, die tot ons gekomen zijn en die gij in uw museum kunt gaan bewonderen.

Als ge het zo bezielt, dan is een museum geen dood iets.

Kont kijken en blijft bij elk voorwerp een ogenblik nadenken.

Zo kunt ge u een beeld vormen van de manier waarop onze voorouders leefden. Tenslotte zult ge beseffen dat wij, in onze tijd, het toch nog zo slecht niet hebben. De goede oude tijd is voorbij, maar onze tijd is beter en schoner.

Laat ons, mensen, dan ook goed blijven of beter worden.

Ik herhaal :

Het leven is steeds waard geweest om geleefd te worden.

Onze voorouders, zoals wij, wilden gelukkig en tevreden zijn met hun lot. Hun mogelijkheden op alle gebied waren kleiner dan de onze. Vergelijk aan de hand van de tentoongestelde voorwerpen, hun moeilijkheden met de onze. Beslist komt ge tot het besluit, dat wij het nu veel beter hebben wat betreft voeding, ontspanning, konfort, kleding, gezondheid, werk, enz. Laat die wetenschap tot u doordringen. Gij ook zult dan meer tevreden zijn, meer gelukkig zijn.

Dit te bereiken, dit te doen begrijpen aan onze jeugd, is een onbereikbare taak, die de Heenkundige Kring op zich heeft genomen.

Regelmatig zullen wij aan onze leden een brochure zenden. Komt inner terug eens kijken naar uw museum. Steeds zult ge iets anders ontdekken. Stilaan zult ge ons leren begrijpen en zult gij weten dat wij goed werk leveren, onze voorouders waardig.

Hoegaardiërs, regelmatig lopen vroeëdelingen uw deuren plat. Zij trachten oude historische voorwerpen op te kopen. Die zijt ge dan kwijt en Hoegaarden is weer armer geworden. Een goede raad : verkoopt nooit iets dat betrekking heeft met de geschiedenis van Hoegaarden, al is het maar een gewoon gebruiksvoorwerp, een steen, een stuk speelgoed, een boek enz. Blijft er de gelukkige bezitter van. Indien ge dit wenst, laat het eens bewonderen in het museum en vertel er ons de geschiedenis van. Gij kunt zo helpen om het verleden van Hoegaarden terug levendig te maken. Een oude legende, een vertelling, een voorval, alles kan dienstig zijn. Wij aanvaarden niets in eigendom. Steeds en in alle onstzndigheden zijt gij de eigenaar van uw voorwerpen, volgens het kontrakt, opgemaakt bij het tentoonstellen. Zo krijgt gij ook de gelegenheid om mee te werken aan de geschiedenis van onze gemeente. Het is een werk dat nooit ten einde is.

Niemand nog voorwerpen aanvaarden in naam van het museum, of hij moet in het bezit zijn van een wettig bewijsstuk.

De Hoekkundige Kring brengt hier een gepaste hulde aan Eerwaarde Hoer Vandervelpen, schrijver van de geschiedenis van Hoegaarden. Hij heeft ons de weg gewezen in de goede richting. Al ligt onze taak op een ander gebied, ons streven leunt toch aan bij zijn werk.

Een woord van dank ook aan al die Hoogwaardiers, die ons reeds voorwerpen afstonden om uw museum te sieren. Historische schatten liggen nog verborgen op uw zolder, in uw kelder, in uw huiskamer,.... en in uw geheugen. Maakt ze ons bekend. Helpt mee aan ons opbouwend werk. Hoegaarden, en vooral zijn bewoners, zullen er beter door worden.

DE KONSERVATOR.

WAT ER TE ZIEN IS IN "'t NIEUWHUYS"

Ons museum wordt ingericht met didaktisch doel en ter ontwikkeling van de plaatselijke heemkunde en folklore, in de oude werkplaatsen van de laatste zadel- en gareelmaker uit Hoegaarden gelegen in een huis met historisch verleden en gebouwd op een Gallo-Romeine afspanning.

INDELING VAN DE ZALEN EN PLAATSEN

Inkomhal met reliekenkast

Zal voorbehouden worden aan de religieuze voorwerpen, waaronder oude relieken en een Agnus Dei met een volledige achttienvoudige reliekenhouder uit de XVIIIe eeuw.

Ook nog bedevaartwimpels, heiligenbeelden, prenten, pater-nosters, gebedenboeken en kruisjes.

De muren zullen behangen worden met gravuren uit het kerkelijk leven van vroegere tijden.

Zaal 1 : Ambachten en verdwenen beroepen

De volledige wedersamenstelling van de oude werkplaats van de laatste zadel- en gareelmaker uit Hoegaarden zal in deze zaal ondergebracht worden. Tot de voorwerpen behoren alle oorspronkelijke werktafels, getuig, messen, boren, priemen, draden, naalden, tangen, hamers, scharen, gatenmakers, enz. Alsmede de vervaardigde stukken zoals garelen, riemen, zadels, laarsen, alles daterend uit de vorige eeuw.

Deze zaal zal eveneens voorwerpen bevatten van andere verdwenen beroepen zoals de tonnenmaker, radenmaker, smid (met verzameling van zilveren hoefijzers), nesteldraaiers enz.

Tevens zal een hoek voorbehouden blijven aan de landbouwers en hun dagelijkse voorwerpen.

ZAAL II : Gilden- en verenigingsleven

Voorbehouden aan de overgebleven panden van oude gilden en verenigingen. Tussen deze voorwerpen bevinden zich banieren, gildeboeken, reglementen, zegels, bekers, schrijnen, handschriften en memories, stichtingsakten, portretten, proclamaties, publikaties, en bogen met koningen van de schuttersgilde.

ZAAL III : Heenkunde, oude geslachten en sociaal leven der voorouders

Gewijd aan de plaatselijke geschiedenis en de oude geslachten uit de streek. Stambomen, wapenschilden, kwartierstaten, doodskaartjes, gemeentestempels, kaarten en zichten uit het gewest.

Deze zaal omvat tevens de voorwerpen uit het dagelijks leven van onze voorouders, zoals pijpen, ketels, ringen, reukflesjes, uurwerken, borstspelden, fetisjstenen, van vroedvrouwen, halssnoeren, spinnewiel, nachtlapen, bedflessen, bierpotten, stopen, kabaretspelen, familiealbums, huishoudvoorwerpen, weegschalen, wandelstokken, schepspanen en veldlopers.

ZAAL IV : Inheense en uitheense folklore

Hierin zal prijken een prachtige verzameling poppen en uurwerken.

Bovendien werd de medewerking bekomen van verschillende culturele diensten van vreemde konsulaten teneinde jaarlijks een andere folklore te tonen. Portugal, Zweden, Nederland en Brazilië zegden reeds hun toestemming.

ZAAL V : Archeologie en mineralogie

Bevat een tentoonstelling van oude munten vanaf het Gallo-Romeinse tijdperk (meer dan 400 stukken), keramieke fondsen uit de streek, steenlagen en overgebleven voorwerpen

van oude kerken; kloosters, brouwerijen en huizen met gevelstenen. Ook pré-historische wapens in silex, fossielen en ertsen uit Kongo, de Kleine Antillen, Oostenrijk, Italië, Ierland, Wales, Schotland.

Drie verzamelingen van zeeschelpen uit de Middellandse Zee en de Noordzee.

ZAAL VI : Kunsten

Bevat schilderijen, postkaarten uit vroegere tijden en de eerste glasfoto.

Deze zaal wordt tevens voorbehouden aan kunstenaars uit de streek die hun werken willen tentoonstellen.

ZAAL VII : Varia

Zal jaarlijks gewijzigd worden naargelang de beloofde medewerking van het Ministerie van Landsverdediging (Museum van Leger en Marine) en het Museum voor Natuurwetenschappen uit Brussel. Tevens zal er ook een verzameling in prijken van alle Belgische eretekens en medailles van 1830 tot heden (7 reeksen), wijs de vereniging voor verzamelaars het hare zal bijdragen.

ZAAL VIII : Archief en Bibliotheek

Plaats voorbehouden aan navorsers die hun kennis kunnen verrijken in archieven, oude boeken en allerhande uitgaven.

NOTA : In afwachting dat de zalen V tot VIII zullen klaar zijn worden al deze voorwerpen in de andere zalen tentoengesteld.

BIERKELDER

De bierkelder uit de 18e en 19e eeuw zal terug samengesteld worden met de glijkoorden, biertonnen, vaten, kroegen en stopen.

KELDERKAPEL

De wedersamenstelling zal uitgevoerd worden van de kelderkapel uit de Revolutietijd (1795) waar dopen, huwelijken en nissen plaatsgrepen en waar ook de samenzweorders tegen het Franse Bewind bijeenkwamen.

EREPERK

Een ereperk met herinneringssteen waarop de namen prijken van de overleden Gildedekens zal aangelegd worden.

TAVERNE

Wedersamenstelling van een oude taverne met de oorspronkelijke meubels en opschriften.

BROUWERIJ

De herinrichting van een oude brouwerij met kuip, ketel, schuinvat, enz. wordt overwogen.

GALLO-ROMEINSE WATERPUT

Bij de aan gang zijnde opgravingen werd reeds in de kelder van "t Nieuwhuys" een Romeinse waterput van 1,35 m doorsnede blootgelegd. Hoogstwaarschijnlijk is de put 11 m diep ; 2,50 m werden reeds opnieuw uitgedaald.